
[2023-10-RE](#)

Causa 2023-10-RE

(Rubia Martínez c/ Martins Pinto)

Número de registre 59-2023. Recurs d'empara

Aute del 17 d'abril del 2023

BOPA núm. 53, del 26 d'abril del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 6 de febrer del 2023, per la representació processal de la Sra. Anna Isabel Rubia Martínez, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 17 de gener del 2023, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i a obtenir una resolució fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li l'aute impugnat;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc del procediment de demanda de separació matrimonial de la Sra. Anna Isabel Rubia Martínez i del Sr. José Manuel Martins Pinto, el 7 de febrer del 2019, la Secció Civil 2 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual adoptava diverses mesures provisionals respecte del seu fill menor, entre d'altres, es fixava una pensió per aliments a càrrec del pare que havia de ser pagada al compte corrent de la mare dins els 5 primers dies de cada mes.

1.2. Considerant que el pare no havia pagat aquesta pensió per aliments des del mes de febrer del

---

2019 fins al mes de gener del 2020, per un acord del saig se li reclamava l'import degut, més el pagament de les costes d'execució generades.

1.3. El Sr. José Manuel Martins Pinto va formular un incident de nul·litat contra aquest acord d'execució, en què justificava els ingressos efectuats en el compte bancari conjunt amb el concepte corresponent a la pensió d'aliments.

1.4. El 12 de juliol del 2023, la Secció Civil 2 de la Batllia va dictar un aute que estimava aquest incident de nul·litat.

1.5. La representació processal de la Sra. Anna Isabel Rubia Martínez va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 17 de gener del 2023, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament la decisió de la primera instància.

1.6. El 6 de febrer del 2023, la representació processal de la Sra. Anna Isabel Rubia Martínez va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 17 de gener del 2023, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i a obtenir una resolució fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent al·lega que l'aute de la Sala Civil es fonamenta en una sèrie d'afirmacions inexactes i errònies: en primer lloc, indica que el període d'impagament de la pensió objecte del litigi seria de 12 mesos -de febrer del 2019 fins al gener del 2020-; en segon lloc, manifesta que la hipoteca a la qual es fa referència en la causa afecta a la propietat de la unitat immobiliària i considera que el fet que la Sala Civil vinculi les diferències entre les parts a l'ús del domicili que havia estat conjugal és una apreciació inexacta, insuficient i errònia, afegint que la part adversa simula que paga la pensió d'aliments del seu fill i en realitat només està pagant la seva part de la quota del préstec amb garantia hipotecària sobre aquell bé, per no perdre el seu dret de copropietat.

- Seguidament, addueix que la Sala Civil no ha raonat els motius pels quals considera que aquest fet no justifica que el progenitor no està pagant la pensió d'aliments; la Sala Civil efectua una afirmació sense tenir en compte diversos elements probatoris aportats que demostren el contrari, retraient, a més, a aquesta part, una actuació inadequada.

- Així, constata que no s'indiquen les dates d'inici i de finalització del llarg període de 19 mesos de la seva inactivitat; tampoc es té en compte que l'aute del 7 de febrer del 2019 indicava clarament que la pensió per aliments del fill havia d'ingressar-se en el seu compte bancari personal; ni tampoc es té en compte que a causa de la pandèmia des del març fins al juny del 2020 la tramitació dels judicis civils es va suspendre; ni es tenen en compte els correus electrònics enviats a la part adversa demanant l'ingrés en un altre compte, així com els correus electrònics tramesos a la Batllia i a la Fiscalia demanant ajuda per solucionar el problema.

- Insisteix en què durant aquest període, no hi ha hagut cap inactivitat per part seva i que la part adversa ha simulat pagar les mensualitats de la pensió d'aliments del seu fill, quan en realitat estava

---

pagant la seva part de la quota de la hipoteca.

- Pel que fa al comentari particular sobre el seu possible interès en rebre la pensió d'aliments a través d'aquell compte comú, la recurrent posa en relleu que abans de l'aute del 2019, el progenitor no havia assumit mai aquesta obligació; per tant, el raonament contingut en l'aute impugnada és inexacte i erroni respecte d'aquesta qüestió.

- Per tots aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li l'aute impugnada.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil constata que la recurrent mateixa reconeix que és cert que el progenitor ingressava la pensió d'aliments ben identificada, però que ho feia en un compte conjunt on estava domiciliada la hipoteca del domicili familiar que ella ocupa, i que, per tant, aquests ingressos no eren efectius, perquè l'entitat bancària en disposava de manera immediata.

- Aquesta Sala considera que aquest argument no serveix per justificar l'impagament per part del progenitor.

- La Sala Civil retreu a la recurrent no haver-se adreçat abans a la Batllia per efectuar el canvi de compte, com finalment s'ha fet; afegint que, com apunta el Ministeri Fiscal, si la qüestió s'emmarca en el pagament de les quotes hipotecàries, la recurrent podrà exercir les accions legals que li corresponguin per reclamar-les, si s'escau.

- Per aquests motius, desestima el seu recurs d'apel·lació.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Una simple lectura del recurs d'empara que dona origen a aquesta causa és suficient per advertir que en ell s'imputa a la resolució recorreguda -apartat segon- una "*manifesta inexactitud material de les afirmacions i consideracions anteriorment reproduïdes, és més inexistència també manifesta de la base sobre la que s'efectuen*". Aquesta afirmació ja indica clarament que el recurs pretén una revisió o un nou judici de la qüestió de fons debatuda, com si aquest Tribunal fos una tercera instància, un tribunal de cassació o un tribunal suprem, funcions totes elles que en absolut li corresponen com ha reiterat en una jurisprudència nombrosa, continuada i sense excepcions, que per coneguda no és necessari reproduir. I, d'altra banda que la suposada vulneració del dret a la jurisdicció se circumscriu a la manca de fonamentació en Dret de la resolució recorreguda i no abasta cap infracció concreta del dret al procés degut.

3.2. Substancialment, l'objecte litigiós de la causa tramitada davant la jurisdicció ordinària ha consistit en dilucidar si el pagament efectuat per la part defenent, no controvertit com a tal per la part agent, s'ha d'entendre lliberatori de la seva obligació de pagament de la pensió per a aliments en benefici del fill comú, acordada en l'aute de mesures provisionals del 7 de febrer del 2019 o si s'ha d'imputar al pagament de la quota corresponent al préstec hipotecari que gravava l'immoble que havia constituït el domicili familiar i l'ús del qual havia estat atribuït a la mare pel mateix aute de mesures provisionals. Es tracta, doncs, en darrer terme, d'un problema d'imputació de pagaments. I sense

---

que el cànon de constitucionalitat constituït per "*l'interès del menor*", que ni tan sols ha estat al·legat, pugui estendre's a un supòsit com aquell que és objecte d'aquesta resolució.

3.3. El Tribunal Constitucional, competent per conèixer i resoldre els recursos d'empara, en el moment processal de l'admissió a tràmit, ha de valorar la concurrència o l'absència dels requisits establerts a l'article 36 de la seva Llei qualificada i també, de conformitat amb l'article 37 de la mateixa Llei, si es tracta d'una causa que ha adquirit el caràcter de cosa jutjada o si concorre o falta manifestament contingut constitucional a la infracció denunciada. No s'adverteix cap defecte substancial en la demanda que origina aquest procediment d'empara i la causa a la qual es refereix el recurs no ha adquirit el caràcter de cosa jutjada. És procedent, doncs, només considerar i decidir si ens trobem en presència d'una falta de contingut constitucional de la infracció denunciada i si aquesta és manifesta.

3.4. El recurs d'empara denuncia una suposada vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a obtenir una resolució fonamentada jurídicament que posi fi al procés. La jurisprudència i la doctrina han anat perfilant el concepte de "*decisió fonamentada en Dret*". En primer terme, cal que la resolució estigui degudament motivada. La motivació de les resolucions té diferents finalitats i no pot considerar-se complida amb la mera emissió de la declaració de voluntat decisòria, en un o altre sentit. La decisió ha d'anar precedida per l'argumentació que la fonamenti. No cal que s'estengui amb detall a tots els arguments exposats per les parts, ni que sigui exhaustiva o extensa. Pot efectuar-se també per remissió a una altra en la qual hi hagi la motivació que el jutgador assumeix com a pròpia. La raó profunda de l'argumentació és no causar indefensió. Si la resolució recorreguda no es troba degudament fonamentada, la protecció jurisdiccional no és efectiva. Des d'una altra perspectiva, el dret a la jurisdicció no implica l'encert de la resolució i, per tant, llevat de casos extraordinaris, el Tribunal Constitucional no pot intervenir quant al contingut jurídic de la fonamentació, perquè la selecció, la determinació, la interpretació i l'aplicació de la legislació correspon als òrgans de la jurisdicció ordinària. I tampoc pot substituir la valoració de la prova efectuada pels tribunals ordinaris per la seva pròpia, llevat dels casos excepcionals en els quals la valoració de la prova i l'aplicació del dret duguin a unes conclusions que resultin irraonables, arbitràries o absurdes.

3.5. L'aute recorregut en empara, després de precisar l'objecte del debat -fonament jurídic primer- dedica tot el fonament jurídic segon a motivar la desestimació del recurs d'apel·lació per entendre que el pare ingressava la pensió d'aliments del fill, identificant clarament el seu caràcter i que ho feia en un compte corrent a nom dels dos cònjuges, malgrat que aquests ingressos no obtenien el resultat previst, perquè el banc disposava de manera immediata dels imports per aplicar-los al deute hipotecari sobre la finca que havia estat domicili conjugal. Manifesta amb rotunditat que aquest darrer argument no pot servir per justificar que el pare no pagava la pensió d'aliments i afegeix que la recurrent podia haver sol·licitat el canvi de domiciliació deixant entreveure les raons per les quals possiblement no ho va fer. Cal remarcar també que el Ministeri Fiscal, en l'exercici de les funcions que li corresponen en aquesta classe de procediments, va manifestar el seu parer en el sentit que el progenitor havia satisfet efectivament la pensió d'aliments del fill menor d'edat.

3.6. Davant d'aquesta realitat el recurs d'empara se cenyeix a discutir el contingut de l'argumentació judicial, prenent substituir el criteri de la Sala Civil pel seu propi. I encara que en ocasions titlla l'argumentació de l'aute recorregut d'il·lògica, de no raonable i d'absurda, no precisa la raó d'aquesta qualificació. Per totes les raons indicades, aquest Tribunal considera que la resolució recorreguda està suficientment fonamentada en Dret, i, consegüentment, de conformitat amb la legislació aplicable, és procedent que el recurs d'empara sigui inadmes a tràmit sense esgotar els posteriors tràmits procedimentals que haurien de dur a una sentència clarament desestimatòria. I, d'altra

---

banda, cal remarcar que com es recull al final del fonament jurídic segon de l'aute recorregut en empara, segons apunta el Ministeri Fiscal, la qüestió relativa al pagament de les quotes hipotecàries podrà ser objecte de reclamació, si s'escau, mitjançant les accions legals que corresponguin.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2023-10-RE interposat per la representació processal de la Sra. Anna Isabel Rubia Martínez contra l'aute del 17 de gener del 2023, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 17 d'abril del 2023.

Jean-Yves Caullet   Joan Manel Abril Campoy
President   Vicepresident

Dominique Rousseau   Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat   Magistrat